

MASARYKOVA UNIVERZITA

Socialismus, nebo kapitalismus?

Jiří Baroš

liberalismus

- co znamená respektovat jedince jako svobodné a rovné?
- jaký status má právo na vlastnictví a svobodné nakládání s majetkem a smluvní ekonomické svobody

Libertariáni a klasičtí liberálové I

- svoboda je vlastnictví (Naverson). Proti sociální spravedlnosti (Tomasi)
- společnost respektující vlastnická práva dokáže lépe zajistit ideály sociální spravedlnosti (Brennan)
- ekonomické svobody a prostor pro pluralismus a diverzitu

II

- moc, donucení a dominance
- depolitizace skrze komodifikaci
- kritiky kapitalismu často nefér - jaká je čistá forma/ideál kapitalismu?

Socialismus I

- výlet pod stan
- principy realizované při výletu pro stan:
 - (1) egalitární
 - (2) p. společenství

Socialismus II

- egalitární princip:

(1) buržoazní rovnost příležitostí

(2) levicově-liberální rovnost příležitostí

(3) socialistická rovnost příležitostí

Socialismus III

- 3 typy nerovností:

(1) plynoucí z různosti preferencí a voleb

(2) kvůli politováníhodným volbám

(3) v důsledku option lucku

Socialismus IV

- požadavek společenství:
- i když některé nerovnosti nemohou být zakázány ve jménu socialistické rovnosti příležitostí, mohou být zakázány ve jménu společenství.
- společenská vs. tržní reciprocita (chamtivost a strach)

Socialismus V

- je tento ideál žádoucí?
- je tento ideál uskutečnitelný? Omezení (a) lidské přirozenosti, (b) sociální technologie
- díla Josepha Careense a Johna Roemera
- welfare-state a tržní socialismus
- efektivita jako jedna z hodnot

Idea a ideál kapitalismu (Gaus)

- soukromé vlastnictví
- trh
- firma
- rozvoj morálních schopností (Cohen)

Soukromé vlastnictví I

- rozsah vlastnických práv
- rozsah objektů (předmětů vlastnického práva)
- společné zdroje a znečištění

Soukromé vlastnictví II

- ospravedlnění vlastnických práv:
 - sebe-vlastnictví (suum) a proces extenze (Locke)
 - jednání a držení věcí (Lomasky). Maximalizace kontroly

Trhy I

- svobodná směna na trzích vede k efektivním výsledkům (Coase)
- př. továrny na polysilikon a dotčených farmářů
- jsou vládní aktivity ospravedlněny?

Trhy II

- vzájemný prospěch vs. hra s nulovým součtem
- problém asymetrických informací
- asymetrická vyjednávací síla
- zvyšují trhy možnosti volby?

Trhy II

- vzájemný prospěch vs. hra s nulovým součtem
- problém asymetrických informací
- asymetrická vyjednávací síla
- zvyšují trhy možnosti volby?

Trhy III

- projekty, plány a pravidla chování (Hayek)
- systém cen
- jak řešit zácpy?
- cena vs. hodnota?

Firma

- kooperativy dělníků?
- autorita a redukce transakčních nákladů
- socialistický charakter kapitalistické firmy
- zisk vs. zájmy zaměstnanců

Rozvoj morálních schopností

- co přináší účast na trhu?
- rovná ekonomická svoboda
- restrikce a sociální regulace
- plné využití svobod
- paralely se svobodou projevu